

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 502/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť K. H., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. D. S., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 0 Tp 21/12 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. H. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 18. októbra 2012 a osobne do podateľne 19. októbra 2012 doručená sťažnosť K. H. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 0 Tp 21/12.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa z 25. mája 2012 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona. Toho istého dňa po doručení uznesenia na záver výsluchu u vyšetrovateľa sťažovateľ podal prostredníctvom svojej obhajkyne sťažnosť proti uzneseniu s tým, že ju odôvodní po preštudovaní spisového materiálu najneskôr do 25. mája 2012. Dôvody sťažnosti napokon 28. mája 2012 aj doručil. Uznesením Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „prokurátor“) č. k. 2 Pv 373/12-6 z 25. mája 2012 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu obvinenia zamietnutá, keďže sa sťažovateľ tohto práva predtým výslovne vzdal. Na základe podnetu sťažovateľa uznesením generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV Pz 138/12-9 z 12. septembra 2012 bolo uznesenie prokurátora č. k. 2 Pv 373/12-6 z 25. mája 2012 zrušené po vyslovení, že uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v neprospech sťažovateľa, a to tým, že sa prokurátorovi prikázalo, aby o veci znova konal a rozhodol. Podľa názoru generálneho prokurátora sa sťažovateľ svojho práva podať sťažnosť výslovne nevzdal, a preto bolo povinnosťou prokurátora o podanej sťažnosti meritórne konať a rozhodnúť.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/12 z 25. mája 2012 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť od 23. mája 2012 o 19.35 h. Dňa 30. mája 2012 sťažovateľ podal jednak sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby, ako aj žiadosť o prepustenie z väzby spolu s písomným sľubom. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 7 Tpo 28/2012-20 zo 7. júna 2012 rozhodol tak, že zamietol sťažnosť podanú sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/12 z 25. mája 2012, pričom zároveň nebol prijatý jeho písomný sľub. Uznesenie krajského súdu bolo obhajkyne sťažovateľa doručené 18. júna 2012.

Dňa 25. júla 2012 sťažovateľ opätovne požiadal o prepustenie z väzby. Prokurátor jeho žiadosť zamietol. O žiadosti sťažovateľa mal rozhodovať okresný súd, a to 9. augusta 2012. Sťažovateľ bol na tento termín predvedený a vypočutý. Upovedomenie o termíne výsluchu sťažovateľa nebolo obhajkyňi sťažovateľa doručené, keďže táto do 31. augusta 2012 čerpala dovolenku. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd aj napriek tomu vo veci konal. Zo zápisnice okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/12 z 9. augusta 2012 vyplýva, že obhajkyňa sťažovateľa nebola prítomná a doručenie upovedomenia o termíne výsluchu nebolo vykázané s tým, že čerpá dovolenku do 31. augusta 2012. Sťažovateľ v rámci výsluchu uviedol: *„vyslovne prehlasujem, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú som podal prostredníctvom svojej obhajkyne 25. 7. 2012, beriem späť“* (zápisnica okresného súdu o výsluchu obvineného sp. zn. 0 Tp 21/12 z 9. augusta 2012).

Po doručení uznesenia č. k. IV Pz 138/12-9 z 12. septembra 2012, ktorým generálny prokurátor zrušil uznesenie prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti vzneseniu obvinenia, sťažovateľ opätovne požiadal okresný súd o prepustenie z väzby. Zo žiadosti vyplýva, že táto neobsahuje dátum, avšak z textu je zrejmé, že žiadosť bola spísaná po doručení uznesenia generálneho prokurátora.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd rozhodol o jeho vzatí do väzby bez relevantných a skutočných dôvodov. Odôvodnenie uznesenia o vzatí do väzby neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti. Odôvodnenie je povrchné, všeobecné, neskúmajúce hmotné podmienky a nevyhovujúce kritériám formulovaným v nálezoch ústavného súdu.

Ďalej je toho názoru, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces a na povinnú obhajobu, keď okresný súd konal o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bez prítomnosti jeho obhajkyne.

Za najzávažnejšiu skutočnosť považuje to, že generálny prokurátor rozhodol o tom, že uznesením prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti vzneseniu obvinenia bol porušený zákon. Bola porušená požiadavka rýchlosti rozhodovania, pretože v jeho väzobnej veci

vznikli priet'ahy. S'ťažovateľ strávil takmer 5 mesiacov vo väzbe zbytočne a bez zákonných dôvodov. Je zrejmé, že o jeho prípadnej ďalšej s'ťažnosti proti vzatiu do väzby už nebude rozhodnuté bez zbytočného odkladu.

S'ťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 0 Tp 21/12 s tým, aby zrušil uznesenie okresného súdu z 25. mája 2012 o vzatí s'ťažovateľa do väzby, uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 28/2012 zo 7. júna 2012, ako aj „*d'alsie uznesenia súdov v tejto trestnej veci o ponechaní obvineného vo väzbe*“. Domáha sa tiež toho, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu prepustiť ho neodkladne z väzby. Požaduje aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 € a náhradu trov v sume 269,85 €.

Napokon vzhľadom na skutočnosť, že ide o väzobnú vec, žiada o prednostné vybavenie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa znenia petitu sťažnosti sťažovateľ žiada vysloviť porušenie označených práv v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 0 Tp 21/12 s tým, aby uznesenie okresného súdu z 25. mája 2012 o jeho vzatí do väzby, uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 28/2012 zo 7. júna 2012, ako aj ďalšie uznesenia o ponechaní sťažovateľa vo väzbe boli zrušené.

Z formulácie petitu konkrétne vyplýva, že sťažnosť napáda uznesenie okresného súdu z 25. mája 2012, ako aj uznesenie krajského súdu zo 7. júna 2012 (a to aj napriek tomu, že za účastníka konania a porušovateľa práv je označený iba okresný súd, teda nie aj krajský súd). Z odôvodnenia sťažnosti možno navyše identifikovať, že sťažnosť smeruje aj proti postupu okresného súdu, ktorý o žiadosti sťažovateľa z 25. júla 2012 o prepustenie z väzby konal 9. augusta 2012 aj napriek tomu, že obhajkyňa sťažovateľa nebola prítomná a z dôvodu čerpania dovolenky upovedomenie o výsluchu sťažovateľa neprevzala.

Ako to sťažovateľ sám uvádza, uznesenie krajského súdu č. k. 7 Tpo 28/2012-20 zo 7. júna 2012 bolo doručené jeho obhajkyňi ešte 18. júna 2012. Zrejme vtedy nadobudlo toto uznesenie v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/2012 z 25. mája 2012 právoplatnosť. Z tohto dôvodu je sťažnosť podaná ústavnému súdu faxom 18. októbra 2012 a osobne do podateľne 19. októbra 2012 oneskorená.

V podstate na rovnakom základe je sťažnosť oneskorená aj vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu, ktorý 9. augusta 2012 mal podľa tvrdenia sťažovateľa konať vo veci jeho žiadosti z 25. júla 2012 o prepustenie z väzby v neprítomnosti jeho obhajkyne, a tým porušiť jeho označené práva. Aj v tomto prípade bola sťažnosť podaná ústavnému súdu viac ako dva mesiace po údajnom porušení práva, teda oneskorene.

V uvedenej súvislosti sa ústavnému súdu žiada podotknúť, že tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého okresný súd o jeho žiadosti o prepustenie z väzby 9. augusta 2012 konal napriek neprítomnosti obhajkyne, je v zrejmom rozpore so skutočnosťou. Zo zápisnice okresného súdu sp. zn. 0 Tp 21/12 z 9. augusta 2012 je totiž nepochybné, že okresný súd o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vôbec nekonal, pretože sťažovateľ výslovne uviedol, že žiadosť o prepustenie z väzby podanú prostredníctvom obhajkyne berie späť. Za uvedeného stavu okresný súd nemal o čom konať a ani nekonal.

Ústavný súd nepovažoval za možné zaoberať sa tou časťou sťažnosti (petitu), ktorou sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 0 Tp 21/12 v súvislosti s *„ďalšími uzneseniami súdov v tejto trestnej veci o ponechaní obvineného vo väzbe“*. Z textu odôvodnenia sťažnosti, ako aj z pripojeného listinného dôkazu sa dá zistiť, že po doručení uznesenia generálneho prokurátora č. k. IV Pz 138/12-9 z 12. septembra 2012 sťažovateľ opätovne požiadal okresný súd o prepustenie z väzby. O tom, či a ako bolo o tejto žiadosti rozhodnuté, nemožno zo sťažnosti nič zistiť. Za takéhoto stavu neprichádzalo do úvahy meritórne sa zaoberať touto časťou sťažnosti.

Ústavný súd považuje za potrebné v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení požiadavky rýchlosti rozhodovania v jeho väzobnej veci uviesť toto:

Požiadavka urýchleného rozhodovania vo väzobnej veci, resp. urýchleného rozhodovania o väzbe môže byť daná z viacerých aspektov.

Predovšetkým existuje povinnosť konať vo veci bez zbytočných prieťahov, čo v prípade väzobnej veci znamená ešte výrazne rýchlejšie konanie ako v neväzobnej veci. Ide o základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V prípravnom konaní je za rýchlosť vyšetrovania spravidla zodpovedný vyšetrovateľ. Preto sťažnosť na zbytočné prieťahy v rámci prípravného konania by mala smerovať proti policajnému orgánu, ktorý vyšetrowanie vykonáva. Všeobecný súd (v danom prípade okresný súd) v takomto prípade nie je nijako pasívne legitimovaný.

V súvislosti s rozhodovaním o ďalšom trvaní väzby jedným z rozhodujúcich kritérií, ktoré musí všeobecný súd skúmať napríklad pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, je aj skúmanie otázky, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo veci s náležitou starostlivosťou a urýchlením. Ak všeobecný súd dospeje k záveru, že sa s osobitnou starostlivosťou a urýchlením nekoná, potom je povinný obvineného z väzby prepustiť, a to bez ohľadu na to, že ostatné podmienky na ďalšie trvanie väzby sú splnené. Možno iba predpokladať, že sťažovateľova námietka smeruje práve k tejto okolnosti. Zdá sa, že sťažovateľ vidí nedostatok osobitnej starostlivosti a urýchlenia v postupe orgánov prokuratúry v rámci prípravného konania v tom, že o sťažnosti proti vzneseniu obvinenia nebolo meritórne rozhodnuté niekoľko mesiacov, pričom až generálny prokurátor musel napraviť pochybenie prokurátora, ktorý uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia nepreskúmal meritórne, hoci tak mal urobiť.

V uvedenom kontexte treba uviesť, že skutočnosť namietaná sťažovateľom vyšla najavo vo chvíli, keď mu bolo doručené uznesenie generálneho prokurátora č. k. IV. Pz 138/12-9 z 12. septembra 2012. Sťažovateľovi nič nebránilo podať v tejto súvislosti žiadosť o prepustenie z väzby a namietat' v nej, že sa v jeho trestnej veci nepostupuje s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Sťažovateľ žiadosť o prepustenie z väzby aj podal, neuviedol však ústavnému súdu, či a ako bolo o nej rozhodnuté.

Napokon existuje aj základné právo na urýchlené rozhodovanie o väzbe (vrátane urýchleného preskúmania žiadosti o prepustenie z väzby). Vyplýva to tak z čl. 17 ods. 1, 2

a 5 ústavy, ako aj z čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ v podanej sťažnosti nenamieta, že by rozhodovanie okresného súdu o jeho väzbe nebolo urýchlené.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2012